

UZASADNIENIE

Decyzją 23 września 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił kapitał początkowy B. W. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz wskaźnika wysokości tej podstawy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych, wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. z lat 1969, 1971, 1972, 1974 -1977, 1980 - 1985, 1987, 1988, 1992, 1995 - 1998. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 66,78 %, co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 815,31 zł. Przyjęto łącznie 23 lata, 7 miesięcy i 26 dni, tj. 283 miesiące okresów składkowych, 1 rok i 28 dni, 12 miesięcy okresów nieskładkowych po ich ograniczeniu do 1/3 okresów składkowych oraz 4 lata, 9 miesięcy i 9 dni, tj. 57 miesięcy sprawowania opieki nad dzieckiem/dziećmi po ograniczeniu do wymiaru określonego w art. 7 ust.5 ustawy emerytalnej. Łączny okres nieskładkowy wyniósł 5 lat, 10 miesięcy i 7 dni tj. 70 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 100 %. Średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat przyjęto w ilości 209 miesięcy. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 120.434,16 zł. /decyzja - k. 55-56 akt ZUS plik I, ustalanie wartości kapitału początkowego k. 57-58 akt ZUS plik I, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego – k. 59-60 akt ZUS plik I/

W dniu 3 listopada 2014 roku B. W. odwołała się od powyższej decyzji wnosząc o uwzględnienie faktycznie osiągniętych dochodów w latach 1981,1993, 1994 tj.

- kwoty 48.370 zł tytułem nagrody uzyskanej w 1981 roku w (...),

- zasiłku chorobowego wypłaconego wraz ze świadczeniem rehabilitacyjnym za okres od 1 stycznia 1993 r. do 31 maja 1993 r. w kwocie 14.050.000 zł, za okres od 1 czerwca 1993 r. do 17 lipca 1993 r. w kwocie 3.525.000 zł, które włącznie z zasiłkiem dla bezrobotnych w kwocie 1.803.000 zł dają łączny dochód w 1993 r. w wysokości 19.378.000 zł,

- kwoty 8.500.000 zł z tytułu umów zleceń z PHU (...) za 1994 r.,

Wniosła nadto o prawidłowe obliczenie wysokości zarobków w 1989 r. w łącznej kwocie 511.680 zł, minimalnej płacy i urlopu wychowawczego w 1986 r. co pozwoliłoby na przyjęcie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego 71,63 %. Wniosła także o przyjęcie najkorzystniejszego wariantu obliczenia kapitału początkowego tj. z 10 lat kalendarzowych od 1980 r. do 1989 r. /odwołanie - k. 2-5/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 22 grudnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu dodatkowo wskazał, że decyzją z dnia 3 grudnia 2014 r. w związku ze złożonym B. W. odwołaniem ustalił wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku w wysokości 119.602,34 zł, przyjmując, że najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ustalony z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. z lat 1974- 1977, 1980 - 1985, 1987 - 1989, 1991, 1992, 1994 - 1998 wyniósł 65,84%. Organ rentowy podniósł, że wysokość wynagrodzeń przyjętych, jako podstawa wymiaru składek za rok 1981 była już przedmiotem badania przez Sąd Apelacyjny w Łodzi, który wyrokiem z dnia 16 kwietnia 2014 r. sygn. III AUa 172/13 ustalił wnioskodawczyni wysokość wskaźnika podstawy wymiaru wyliczonego z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. z lat 1975 - 1977, 1981 - 1985, 1988, 1992, 1996, 1998, 2000 – 2007, dokonując jednocześnie ustalenia podstawy wymiaru za rok 1981 przyjmując kwotę 57.500 zł z pominięciem nagrody z (...). Co do roku 1986 r. Zakład wskazał, że w okresie od 13 listopada 1985 r. do 30 września 1987 r. wnioskodawczyni przebywała na urlopie wychowawczym w związku z opieką nad dzieckiem, który zgodnie z art.7 pkt 5 ustawy emerytalnej jest okresem nieskładkowym, zatem w tym okresie za wnioskodawczynię nie były opłacane składki i brak jest podstaw do przyjęcia minimalnego wynagrodzenia. Zdaniem organu rentowego brak jest możliwości przyjęcia do podstawy wymiaru za rok 1993 zasiłku chorobowego oraz świadczenia rehabilitacyjnego przyznanych po ustaniu tytułu ubezpieczenia co znajduje oparcie

w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2009 r. sygn. III UZP 1/09. W powyższej uchwale Sąd Najwyższy stwierdził, wprost, że należy przyjąć wykładnię art.15 ust. 3 ustawy emerytalnej, której wynik wyraża teza, iż zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne wypłacane po ustaniu stosunku pracy nie podlegają wliczeniu do podstawy wymiaru emerytury. Co do roku 1994 Zakład wskazał, że brak jest możliwości potwierdzenia faktycznego opłacania składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu umowy zlecenia zawieranych przez wnioskodawczynię z Drukarnią (...) S.C. Ponadto zgodnie z obowiązującymi wówczas przepisami ustawy z dnia 19 grudnia 1975 r. o ubezpieczeniu społecznym osób wykonujących pracę na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia (Dz.U.1983.31.146 j.t. ze zm.) obowiązkowe ubezpieczenie społeczne określone ustawą, zwane dalej "ubezpieczeniem", obejmuje osoby wykonujące stale i odpłatnie pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, zawartej z jednostkami gospodarki uspołecznionej zaś pracę uważa się za wykonywaną stale, jeżeli trwa nieprzerwanie, co najmniej 30 dni. Przedłożone przez wnioskodawczynię umowy dotyczą natomiast okresu od 5 października 1994 r. do 28 października 1994 r. i od 7 listopada 1994 r. do 30 listopada 1994 r. /odpowiedź na odwołanie - k. 6 – 6 odwrót/

Decyzją 3 grudnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. uchylił decyzję z dnia 23 września 2014 r. w punkcie dotyczącym wysokości kapitału początkowego i ponownie ustalił kapitał początkowy B. W. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 65,84 %, co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 803,83 zł. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 119.602,34 zł. /decyzja - k. 69-70 akt ZUS plik I, ustalanie wartości kapitału początkowego k. 71-72 akt ZUS plik I/

W dniu 7 stycznia 2015 roku B. W. odwołała się od powyższej decyzji, podtrzymując stanowisko dotyczące decyzji z dnia 23 września 2014 roku. /odwołanie - k. 2 akt VIII U 322/15/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 4 lutego 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w zaskarżonej decyzji. /odpowiedź na odwołanie - k. 3-4 akt VIII U 322/15/

Sąd połączył sprawę o sygn. akt VIII U 322/15 ze sprawą niniejszą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia. /zarządzenie – k. 7 akt VIII U 322/15/

W piśmie procesowym z dnia 17 lutego 2015 roku wnioskodawczyni wskazała, że co do 1993 roku wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 16 kwietnia 2014 r. uwzględniono w podstawie wymiaru świadczenia emerytalnego zasiłki chorobowe i świadczenie rehabilitacyjne z uwagi na sądowe przywrócenie wnioskodawczyni do pracy. Cofnęła zarzut dotyczący uwzględnienia wynagrodzeń z tytułu umów zleceń. Wniosła o przeliczenie kapitału z uwzględnieniem dotychczasowych nowelizacji przepisów emerytalnych. /pismo – k. 10-11/

W piśmie procesowym z dnia 15 maja 2015 r. organ rentowy podtrzymał dotychczasowe stanowisko. Co do roku 1989 wskazał, że podstawa wymiaru została ustalona na podstawie karty wynagrodzeń. /pismo – k. 20-20 odwrót/

Decyzją z dnia 24 sierpnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił kapitał początkowy B. W. na dzień 1 stycznia 1999 roku w oparciu o postanowienia art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej tj. przy zastosowaniu przelicznika 1,3% za każdy rok nieskładkowego okresu sprawowania opieki nad dzieckiem. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 65,84 %, co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 803,83 zł. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 124.306,93 zł. /decyzja - k. 83-84 akt ZUS plik I, ustalanie wartości kapitału początkowego k. 81-82 akt ZUS plik I/

W piśmie procesowym z dnia 28 sierpnia 2015 r. organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 24 sierpnia 2015r., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 28 maja 2015r. organ rentowy dokonał ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego dla wnioskodawczyni w oparciu o postanowienia art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej tj. przy

zastosowaniu przelicznika 1,3% za każdy rok nieskładkowego okresu sprawowania opieki nad dzieckiem. Kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999 r. wyniósł 124.306,93 zł. /pismo – k. 39/

W piśmie procesowym z dnia 8 grudnia 2015 r. organ rentowy wskazał, że zaskarżoną decyzją z dnia 23 września 2014r. do obliczenia kapitału początkowego przyjęto mylnie wynagrodzenia minimalne w gospodarce uspołecznionej za okres zatrudnienia w (...) im. (...) od 13 listopada 1968 r. do 2 grudnia 1975r. Natomiast wnioskodawczyni rozpoczęła pracę w 1968r. jako pracownik młodociany, dla którego nie może być przyjęte wynagrodzenie minimalne. Korygując podstawę wymiaru kapitału, zaskarżoną decyzją z dnia 3 grudnia 2014 r. przyjęto wynagrodzenie na podstawie kart wynagrodzeń, angaży oraz druków Rp-7, co spowodowało obniżenie wskaźnika podstawy wymiaru do 65,84%. Wskazał też, że kwoty wynagrodzeń przyjętych w decyzji z dnia 3 grudnia 2014r. są zgodne z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 kwietnia 2014r. sygn. akt III AUa 172/13. /pismo – k. 75/

W piśmie procesowym z dnia 22 grudnia 2016 r. organ rentowy wskazał, że po ustaniu ubezpieczenia w (...) Sp. z o.o. w którym wnioskodawczyni zatrudniona była w okresie od 8 stycznia 1990r. do 31 października 1992r. wypłacono zasiłek chorobowy za okres od 1 listopada 1992 r. do 31 grudnia 1992 r. w kwocie 6.100.000,00 zł, zasiłek chorobowy za okres od 1 stycznia 1993 r. do 18 kwietnia 1993 r. w kwocie 10.800.000,00 zł oraz świadczenie rehabilitacyjne za okres od 19 kwietnia 1993 r. do 17 lipca 1993 r. w kwocie 6.675.000,00 zł. /pismo – k. 131/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. W. urodziła się w dniu (...). /bezsporne, a nadto wniosek o ustalenie kapitału początkowego – k. 1-2 akt ZUS plik I/

W okresie od dnia 13 listopada 1968 roku do dnia 2 grudnia 1975 roku wnioskodawczyni była zatrudniona w Zakładach (...), w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach tkacza, brakarza. Ostatnio otrzymywała wynagrodzenie według stawki godzinowej 11,50 zł oraz premię (do 15 %) i ekwiwalent za węgiel 55 zł. Wystawiono Rp-7 za 1975 r. /okoliczność bezsporna, a nadto świadectwo pracy – k. 81-82 akt ZUS plik II, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu – k. 109 akt ZUS plik IV/

W okresie od dnia 4 grudnia 1975 roku do dnia 30 czerwca 1989 roku B. W. była zatrudniona w Estradzie (...) w Ł., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowiskach starszej księgowej (od dnia 4 grudnia 1975 r. do 31 lipca 1981 r.), samodzielnym stanowisku ds. księgowości (od 1 sierpnia 1981 r. do 31 listopada 1983 r.) i w $\frac{3}{4}$ wymiaru czasu pracy na stanowisku specjalisty ds. księgowości (od 1 października 1987 r. do 30 czerwca 1989 r.). Ostatnio otrzymywała wynagrodzenie zasadnicze 50.250,00 zł oraz premię uznaniową. /okoliczność bezsporna, a nadto świadectwo pracy – k. 80 akt ZUS plik II/

Z dniem 1 listopada 1987 roku skarżącej zatrudnionej na stanowisku specjalisty ds. księgowości w $\frac{3}{4}$ wymiaru czasu pracy przyznano wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 15.000,00 zł. /angaż z 4.12.1987 r. – k. 58 akt ZUS plik II/

Z dniem 1 czerwca 1988 roku skarżącej przyznano wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 16.500,00 zł. /angaż z 9.06.1988 r. – k. 58 akt ZUS plik II/

Z dniem 1 października 1988 roku skarżącej przyznano wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 27.750,00 zł. /angaż z 14.12.1988 r. – k. 58 akt ZUS plik II/

Z dniem 1 kwietnia 1989 roku skarżącej przyznano wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 50.250,00 zł. /angaż z 19.06.1989 r. – k. 58 akt ZUS plik II/

Zgodnie z kartą wynagrodzeń za 1989 rok wynagrodzenie uwzględniające wszystkie składniki wynagrodzenia wyniosło 448.180,00 zł. Wynagrodzenie to zostało uwzględnione przez organ rentowy. /karta wynagrodzeń – k. 58 akt ZUS plik II/

W okresie od 13 listopada 1985 r. do 30 września 1997 r. wnioskodawczyni przebywała na urlopie wychowawczym. /wnioski – k. 76-78 akt ZUS plik II/

Na urloпах wychowawczych wnioskodawczyni przebywała w okresach od 8 lipca 1977 r. do 15 września 1980 r. i od 1 czerwca 1985 r. do 30 września 1987 r.

/oświadczenie – k. 88 akt ZUS plik II, dowód osobisty k. 99 akt ZUS plik II/

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2012 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VIII U 947/10, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie o sygn. III AUa 172/13, Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił zaskarżoną decyzję ustalając wnioskodawczyni wysokość wskaźnika podstawy wymiaru wyliczonego z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia tj. z lat 1975 - 1977, 1981 - 1985, 1988, 1992, 1996, 1998, 2000 – 2007. Sąd dokonał jednocześnie ustalenia podstawy wymiaru za rok 1981 przyjmując kwotę 57.500 zł z pominięciem nagrody z (...). /wyroki wraz z uzasadnieniami k. 180, 182 -208, 251-267 akt o sygn. VIII U 947/10/

W okresie od dnia 8 stycznia 1990 roku do dnia 31 października 1992 roku B. W. była zatrudniona w Przedsiębiorstwie Handlowo – Usługowo-Produkcyjnym (...) sp. z o.o. w Ł., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku księgowej a ostatnio księgowej – kasjera za wynagrodzeniem 3.000.000,00 zł brutto. /okoliczność bezsporna, a nadto świadectwo pracy – k. 61-62 akt ZUS plik II/

Wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu lekarskim od 1 listopada 1992 r. do 18 kwietnia 1993 r., a od 19 kwietnia 1993 r. do 17 lipca 1993 r. pobierała świadczenie rehabilitacyjne. /okoliczność bezsporna/

W okresie od dnia 23 lipca 1993 roku do dnia 22 listopada 1994 roku wnioskodawczyni była zarejestrowana w urzędzie pracy jako bezrobotna. /okoliczność bezsporna, a nadto zaświadczenia – k. 72-74 akt ZUS plik II/

W okresach od dnia 5 października 1994 roku do dnia 28 października 1994 roku, od dnia 7 listopada 1994 roku do dnia 30 listopada 1994 roku oraz od dnia 22 stycznia 1995 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku B. W. była zatrudniona w Drukarni (...) – graph” s.c. w Ł., na podstawie umów zlecenia. /okoliczność bezsporna, a nadto umowy zlecenia – k. 68-70 akt ZUS plik I/

W okresie od dnia 2 stycznia 1995 r. do dnia 31 stycznia 1999 r. wnioskodawczyni była zatrudniona w Drukarni (...) – graph” s.c. w Ł. na stanowisku specjalisty ds. księgowych.

/okoliczność bezsporna, a nadto świadectwo pracy – k. 63-64 akt ZUS plik II, listy płac – k. 112-113 akt ZUS plik II/

Decyzją z dnia 1 kwietnia 2009 r. wnioskodawczyni przyznano emeryturę od dnia 1 marca 2009 roku. /decyzja – k. 35 akt ZUS plik IV/

W dniu 20 sierpnia 2007 roku odwołująca złożyła wniosek o ustalenie kapitału początkowego. /wniosek o ustalenie kapitału początkowego – k. 1-2 akt ZUS plik I/

Decyzją z dnia 2 listopada 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ustalił kapitał początkowy B. W. na dzień 1 stycznia 1999 roku w wysokości 108.124,06 zł, ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego 52,89%. Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego organ rentowy przyjął lata 1975-1977, 1980-1985, 1987-1992, 1994-1998. /decyzja - k. 35-40 akt ZUS plik I, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego – k. 41-42 akt ZUS plik I/

Zaskarżoną decyzją 23 września 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił kapitał początkowy B. W. na dzień 1 stycznia 1999 roku w związku z wejściem w życie z dniem 1 października 2013 r. przepisów art. 174 ust. 3b ustawy emerytalnej, w brzmieniu ustalonym przepisami ustawy dnia 21 czerwca 2013r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 960). /decyzja - k. 55-56 akt ZUS plik I, ustalanie wartości kapitału początkowego k. 57-58 akt ZUS plik I, obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ubezpieczonego – k. 59-60 akt ZUS plik I/

Zaskarżoną decyzją 3 grudnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. uchylił decyzję z dnia 23 września 2014 r. w punkcie dotyczącym wysokości kapitału początkowego i ponownie ustalił kapitał początkowy B. W. na dzień 1 stycznia 1999 roku. /decyzja - k. 69-70 akt ZUS plik I, ustalanie wartości kapitału początkowego k. 71-72 akt ZUS plik I/

W dniu 28 maja 2015 roku wnioskodawczyni wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ponowne ustalenie kapitału początkowego w związku z wprowadzeniem art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej. /wniosek – k. 73-74 akt ZUS plik I/

Decyzją z dnia 24 sierpnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił kapitał początkowy B. W. na dzień 1 stycznia 1999 roku w oparciu o postanowienia art. 174 ust. 2a ustawy emerytalnej tj. przy zastosowaniu przelicznika 1,3% za każdy rok nieskładkowego okresu sprawowania opieki nad dzieckiem. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 65,84 %, co zostało pomnożone przez kwotę bazową w wysokości 1.220,89 zł, w związku z czym podstawa wymiaru kapitału początkowego wyniosła 803,83 zł. W związku z powyższym wysokość kapitału początkowego ustalona na dzień 1 stycznia 1999 roku wyniosła 124.306,93 zł. /decyzja - k. 83-84 akt ZUS plik I, ustalanie wartości kapitału początkowego k. 81-82 akt ZUS plik I/

Hipotetyczna wysokość wynagrodzenia B. W. uzyskiwanego w spornym okresie bez uwzględnienia kwoty z (...) za 1981 rok w kwocie 48.370 zł oraz zasiłków chorobowych i świadczenia rehabilitacyjnego w 1993 roku (wariant I), z uwzględnieniem wynagrodzenia za 1989 rok wskazanego w karcie wynagrodzeń (a nie angaży), wynosi:

- w 1974 roku – 27.110,00 zł;
- w 1975 roku – 34.640,00 zł;
- w 1976 roku – 33.600,00 zł;
- w 1977 roku – 30.893,00 zł;
- w 1980 roku – 10.890,00 zł;
- w 1981 roku – 57.500,00 zł;
- w 1982 roku – 94.900,00 zł;
- w 1983 roku – 122.372,00 zł;
- w 1984 roku – 220.093,00 zł;
- w 1985 roku – 156.337,00 zł;
- w 1987 roku – 88.441,00 zł;
- w 1988 roku – 467.419,00 zł;
- w 1989 roku – 448.180,00 zł;
- w 1990 roku – 2.620.903,00 zł;
- w 1991 roku – 7.365.000,00 zł;
- w 1992 roku – 36.329.032,00 zł;
- w 1993 roku – 1.803.000,00 zł;

- w 1994 roku – 18.679.000,00 zł;
- w 1995 roku – 3.900,00 zł;
- w 1996 roku – 5.450,00 zł;
- w 1997 roku – 6.600,00 zł;
- w 1998 roku – 9.338,80 zł.

/pisemna opinia biegłego z zakresu rachunkowości M. K. – k. 96-101/

Hipotetyczna wysokość kapitału początkowego oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego obliczony za lata 1974-1977, 1980-1985, 1987-1989, 1991-1992, 1994-1998 przy uwzględnieniu wynagrodzeń B. W. przyjętych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do ustalenia kapitału początkowego nie będących przedmiotem sporu, bez uwzględnienia zasiłków chorobowych i świadczenia rehabilitacyjnego w 1993 roku (wariant I) wyniosłyby odpowiednio: 65,84% i 117.963,78 zł na dzień 1 stycznia 1999 roku. Jest to wskaźnik korzystniejszy w stosunku do wyliczenia okresu 10- letniego.

/pisemna opinia biegłego z zakresu rachunkowości M. K. – k. 96-101/

Hipotetyczna wysokość wynagrodzenia B. W. w spornym okresie bez uwzględnienia kwoty z (...) za 1981 rok w kwocie 48.370 zł i z uwzględnieniem kwot zasiłków chorobowych i świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie kwot udokumentowanych przez wnioskodawczynię w 1993 roku (wariant II), z uwzględnieniem wynagrodzenia za 1989 rok wskazanego w karcie wynagrodzeń (a nie angaży), z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia za pracę w okresie zatrudnienia w zakładach (...) w latach 1968-1973 wyniosłoby:

- w 1968 roku – 1.360,00 zł;
- w 1969 roku – 10.200,00 zł,
- w 1970 roku – 10.350,00 zł;
- w 1971 roku - 12.000,00 zł;
- w 1972 roku – 12.000,00 zł;
- w 1973 roku - 12.000,00 zł;
- w 1974 roku – 27.110,00 zł;
- w 1975 roku – 34.640,00 zł;
- w 1976 roku – 33.600,00 zł;
- w 1974 roku – 27.110,00 zł;
- w 1975 roku – 34.640,00 zł;
- w 1976 roku – 33.600,00 zł;
- w 1977 roku – 30.893,00 zł;
- w 1980 roku – 10.890,00 zł;

- w 1981 roku – 57.500,00 zł;
- w 1982 roku – 94.900,00 zł;
- w 1983 roku – 122.372,00 zł;
- w 1984 roku – 220.093,00 zł;
- w 1985 roku – 156.337,00 zł;
- w 1987 roku – 88.441,00 zł;
- w 1988 roku – 467.419,00 zł;
- w 1989 roku – 448.180,00 zł;
- w 1990 roku – 2.620.903,00 zł;
- w 1991 roku – 7.365.000,00 zł;
- w 1992 roku – 36.329.032,00 zł;
- w 1993 roku – 19.378.000,00 zł;
- w 1994 roku – 18.679.000,00 zł;
- w 1995 roku – 3.900,00 zł;
- w 1996 roku – 5.450,00 zł;
- w 1997 roku – 6.600,00 zł;
- w 1998 roku – 9.338,80 zł.

/pisemna opinia biegłego z zakresu rachunkowości M. K. – k. 96-101, pisemna uzupełniająca opinia biegłego – k. 150-153/

Hipotetyczna wysokość kapitału początkowego oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego obliczony za lata 1971-1972, 1974-1977, 1980-1985, 1987-1988, 1992-1993, 1995-1998 przy uwzględnieniu wynagrodzeń B. W. przyjętych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych do ustalenia kapitału początkowego nie będących przedmiotem sporu, a także bez uwzględnienia kwoty z (...) za 1981 rok w kwocie 48.370 zł i z uwzględnieniem kwot zasiłków chorobowych i świadczenia rehabilitacyjnego na podstawie kwot udokumentowanych przez wnioskodawczynię w 1993 roku (wariant II), z uwzględnieniem wynagrodzenia za 1989 rok wskazanego w karcie wynagrodzeń (a nie angaży), z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia za pracę w okresie zatrudnienia w zakładach (...) w latach 1968-1973 wyniosłyby odpowiednio: 68,86% i 127.184,86 zł na dzień 1 stycznia 1999 roku. Jest to wskaźnik korzystniejszy w stosunku do wyliczenia okresu 10- letniego.

/pisemna opinia biegłego z zakresu rachunkowości M. K. – k. 96-101, pisemna uzupełniająca opinia biegłego – k. 150-153/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzoną w toku postępowania dokumentację zgromadzoną w aktach rentowych oraz na podstawie opinii biegłego z zakresu księgowości.

Opinię tę w zakresie poprawności matematycznych wyliczeń w obu wariantach Sąd uznał za poprawną, zupełną i sporządzoną zgodnie z przedstawionymi przez Sąd założeniami. Opinia ta w ocenie Sądu pozwala na ustalenie

wysokości kapitału początkowego wnioskodawczyni. Strony postępowania nie kwestionowały wyliczeń rachunkowych wynikających z tej opinii. Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do oceny jakie składniki wynagrodzenia skarżącej mają wpływ na wysokość jej kapitału początkowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Odwołanie jest częściowo zasadne i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Stosownie do treści przepisu art. 173 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 roku, poz.887), dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art.174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (ust. 2).

Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1 stycznia 1999 roku (ust. 3).

Zgodnie z treścią art.174 ust.1 analizowanej ustawy, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art.53, z uwzględnieniem ust.2-12.

Natomiast zgodnie z ust.2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art.6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust.3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art.15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art.18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Natomiast w myśl ust.7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w

II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego

i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Kwestię ponownego ustalania kapitału początkowego reguluje art. 175 ust.4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w myśl którego ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego następuje w okolicznościach określonych w art. 114.

Zgodnie zaś z art. 114 ust. 1, prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Jak stanowi § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru

emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Należy podkreślić, iż Sąd nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Wskazana regulacja § 21 ust. 1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia

7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997r. - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997r. - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 - III Aur 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III Aur 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Mając powyższe na uwadze Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornym okresem zatrudnienia wnioskodawczynie, a także dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości.

Kwestią sporną w niniejszej sprawie ostatecznie było nieuwzględnienie przy obliczaniu kapitału początkowego wnioskodawczynie:

- kwoty 48.370 zł tytułem nagrody uzyskanej w 1981 roku w (...),

- zasiłku chorobowego wypłaconego wraz ze świadczeniem rehabilitacyjnym za okres od 1 stycznia 1993 r. do 31 maja 1993 r. w kwocie 14.050.000 zł, za okres od 1 czerwca 1993 r. do 17 lipca 1993 r. w kwocie 3.525.000 zł, które łącznie z zasiłkiem dla bezrobotnych w kwocie 1.803.000 zł dają łączny dochód w 1993 r. w wysokości 19.378.000 zł,

- wynagrodzenia osiągniętego w 1989 roku wyliczonego na podstawie dwóch angaży załączonych do akt sprawy,

- okresu zatrudnienia od 13 listopada 1968 roku do 2 grudnia 1975 roku w (...) im. (...), które wcześniej organ rentowy uwzględnił z przyjęciem minimalnego wynagrodzenia.

Odnosząc się do zarzutu niewliczenia do dochodu osiągniętego przez wnioskodawczynię w 1981 roku wartości nagrody z Zakładowego Funduszu N. w kwocie 48.370 złotych wskazać należy, że kwestię tę prawomocnie już rozstrzygnął Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku wydanym w sprawie o sygn. akt III AUa 172/13, w którym ustalił brak podstaw do zaliczenia tego składnika wynagrodzenia do podstawy wymiaru emerytury. Podnoszony przez wnioskodawczynię fakt uwzględnienia nagrody z Zakładowego Funduszu N. przez Sąd rozpoznający sprawę z odwołania męża wnioskodawczynie nie może wiązać Sądu w przedmiotowej sprawie dotyczącej ubezpieczonej. Ustalenia Sądu Okręgowego dokonane w sprawie o sygn. akt VIII U 947/10, zaaprobowane w tej części przez Sąd Apelacyjny w Łodzi rozpoznający apelację od tego wyroku, wiążą Sąd rozpoznający przedmiotową sprawę.

Wiążące pozostają także, z tych samych względów, ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy we wskazanej sprawie, podtrzymane przez Sąd Apelacyjny, co do zaliczenia do podstawy wymiaru emerytury wnioskodawczynie okresu pobierania przez nią zasiłku chorobowego do 31 grudnia 1992 roku.

Brak jest natomiast podstaw do uwzględnienia do wartości kapitału początkowego kwot zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego wypłaconych wnioskodawczynie za okres po ustaniu stosunku pracy - od 1 stycznia 1993

roku do 31 maja 1993 roku w kwocie 14.050.000 zł, za okres od 1 czerwca 1993 r. do 17 lipca 1993 r. w kwocie 3.525.000 zł.

Zasiłek chorobowy i świadczenie rehabilitacyjne wypłacane po ustaniu stosunku pracy nie podlegają bowiem wliczeniu do podstawy wymiaru emerytury. (tak też SN w uchwale z dnia 19 sierpnia 2009 roku III UZP 1/09, opubl. L.)

Co do zarzutu nieuwzględnienia w podstawie wymiaru kapitału początkowego wynagrodzenia wynikającego z angaży z 1989 roku wskazać należy, że za okres ten wystawiona została karta wynagrodzeń faktycznie wypłaconych wnioskodawczyni, niepokrywająca się ze stawkami określonymi w przedłożonych przez wnioskodawczynię angażach określających podwyżki. Fakt, że w karcie wynagrodzeń w kolumnie „wynagrodzenie zasadnicze” wpisana jest kwota niższa niż wynikająca z angaży oznacza, że ubezpieczona – z nieznanymi Sądowi powodów – nie uzyskała wynagrodzenia za pracę w wysokości wynikającej z angaży. Uznając, że karta wynagrodzeń – jako jedyne pewne źródło wskazujące na wysokość wypłaconego B. W. wynagrodzenia – stanowi dowód stwierdzający faktyczną wysokość osiągniętego w tym okresie dochodu, Sąd przyjął ten właśnie dokument, a nie angaże, jako decydujące dla ustalenia wysokości wynagrodzenia otrzymanego w spornym 1993 roku.

Co do ustalenia wysokości wynagrodzenia wnioskodawczyni z okresu jej zatrudnienia od 13 listopada 1968 roku do 31 grudnia 1974 roku w (...) im. (...), Sąd uznał, że w tym zakresie jest także związany ustaleniami dokonanymi przez Sąd Okręgowy w sprawie o sygn. akt VIII U 947/10. Co do roku 1975 ustalenie wysokości wynagrodzenia możliwe było na podstawie karty wynagrodzeń.

Biorąc powyższe założenia za wiążące dla ponownego wyliczenia wysokości kapitału początkowego wnioskodawczyni Sąd oparł swe rozstrzygnięcie na I wariantcie opinii biegłej. Opinia ta nie została zakwestionowana pod względem rachunkowym przez żadną ze stron, wobec czego Sąd uznał, że kapitał początkowy B. W. ustalony na dzień 31 grudnia 1998 roku wynosi 124.306,93 złotych. Wyliczenie wartości tego kapitału opiera się na przyjęciu wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego na poziomie 65,84% ustalonego na podstawie wynagrodzenia z najkorzystniejszych 20 lat: 1974-1977, 1980-1985, 1987-1989, 1991-1992, 1994-1998.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd na podstawie art.477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje i ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego B. W. na 65,84% oraz wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 124.306,93 złotych.

Na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił – jako niezasadne - odwołania w zakresie przenoszącym ustaloną wartość kapitału i wysokość wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego.

Z tych wszystkich względów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.